

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту
протокол №6 від "09" січня 2020р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н. С.

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ"**
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 "Управління та адміністрування"
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
(код та найменування спеціальності)

освітня програма: "Фінанси, митна та податкова справа "
(найменування спеціалізації)
освітній ступінь: бакалавр

Укладач: Блащук-Дев'яткіна Н.З., доцент
кафедри фінансового менеджменту факультету
управління фінансами та бізнесу, к.е.н., доцент

ЛЬВІВ 2020

Завдання для самостійної роботи студента (СРС) з навчальної дисципліни мають таку структуру:

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

РОЗДІЛ 2. ГРАФІК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Банківська система України в умовах реформування виробничих відносин виступає одним з найбільш дієвих та найефективніших факторів розбудови суспільного прогресу.

Професійно володіти питаннями діяльності та функціонування фінансового ринку, і зокрема комерційних банків, мусить нині фахівець, діяльність якого пов'язана з прийняттям економічних рішень у будь-якій сфері народного господарства.

Важливою складовою роботи студентів є самостійна підготовка ними матеріалів, питань, завдань із кожної теми навчального курсу.

Оскільки навчальним планом передбачено виділення навчального часу для самостійної роботи студентів, частина обов'язкового програмного матеріалу виноситься на самостійне вивчення.

При вивченні дисципліни самостійна робота здійснюється в основному в позаурочний час при виконанні самостійних завдань, зміст яких наведений нижче.

Мета самостійної роботи – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Самостійна робота студентів може відбуватися:

- при безпосередній участі викладача;
- без його участі.

Перший вид самостійної роботи студентів реалізується у формі обов'язкових аудиторних занять та індивідуальних консультацій. У цьому випадку діяльність викладача носить спрямовуючий, консультативний і контролюючий характер.

Другий вид самостійної роботи студентів – вивчення теоретичних і практичних питань з використанням навчально – методичної літератури, законодавчих, інструктивних та нормативних матеріалів.

Позааудиторна робота включає опрацювання рекомендованої літератури з

курсу.

Опрацьований матеріал використовується студентами при підготовці до семінарських та практичних занять, написання модульних завдань.

Самостійна робота є обов'язковою при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни, тому вона повинна мати систематичний та плановий характер і обов'язково завершуватися перевіркою знань студентів.

Самостійна робота є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань. Вона є основним засобом опанування студентами навчального матеріалу в позааудиторний час. Значно підвищується значення та статус самостійної роботи із запровадженням кредитно-модульної технології навчання, за якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

РОЗДІЛ 2. ГРАФІК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ розділу, теми	Назва розділу, теми	Кількість годин СРС	Форма контролю	Термін виконання СРС
1.	Теоретико-методологічні засади аналізу банківської діяльності	2	СЗ, ПЗ, контрольна робота,	1 тиждень
2.	Аналіз власного капіталу банку	4		2 тиждень
3.	Аналіз зобов'язань банку	4		3 тиждень
4.	Аналіз кредитних, інвестиційних та операцій з цінними паперами	4		4 тиждень
5.	Аналіз валютних операцій та банківських послуг	4		5 тиждень
6.	Аналіз доходів і витрат банку, прибутку та рентабельності	4		6 тиждень
7.	Аналіз ліквідності	4		7 тиждень
8.	Аналіз банківських ризиків	2		8 тиждень
9.	Аналіз фінансової стійкості і надійності банку	4		9 тиждень
Разом годин самостійної роботи студента		32		

1. Форми контролю:

- поточний контроль засвоєння матеріалу на семінарських, практичних, лабораторних заняттях на основі відповідей на питання, повідомлень, доповіді, дискусій тощо;
- тестовий контроль тем (змістових модулів), винесених викладачем на самостійне опрацювання студентів;
- усна доповідь та/або письмовий звіт про розв'язання ситуаційних завдань тощо.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

Тема № 1. Теоретико-методологічні засади аналізу банківської діяльності

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо)

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядалися на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен знати теоретичні основи аналізу банківської діяльності

Завдання 1. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Проаналізувати керівництво аналітичною роботою на рівні банківської системи в цілому.

Завдання 2. На прикладі конкретного банку розглянути та описати централізовану та децентралізовану форми організації аналітичної роботи на рівні банку

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: *1, 2, 7, 8, 10, 11, 23, 30.*

Питання для самоконтролю

1. Предмет, мета і завдання аналізу банківської діяльності. Об'єкти і суб'єкти аналізу. Завдання аналізу з позиції різних суб'єктів аналізу. Основні принципи аналізу.
2. Види аналізу банківської діяльності та їх класифікація.
3. Інформаційне та методичне забезпечення аналізу банківської діяльності. Облікові та позаоблікові джерела аналізу. Характеристика балансу банку як основного джерела інформаційного забезпечення аналізу діяльності банку.
4. Етапи проведення аналізу банківської діяльності: попередній, аналітичний, заключний.

5. Методи і прийоми аналізу банківської діяльності: порівняння, групування, коефіцієнтний, балансовий, прийоми абсолютних і відносних різниць, ланцюгових підстановок, графічні прийоми.
6. Організація аналітичної роботи в банку. Методичне управління аналітичною роботою на всіх рівнях управління банками. Керівництво аналітичною роботою на рівні банківської системи в цілому. Централізована та децентралізована форми організації аналітичної роботи на рівні банку.

Тема 2. Аналіз власного капіталу банку

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо).

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядалися на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен вміти аналізувати склад, динаміку та структуру банківських ресурсів та надавати свою оцінку ефективності формування та використання власного капіталу в банківській діяльності.

Завдання 1. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання. За даними балансу конкретного банку здійснити коефіцієнтний аналіз власного капіталу банку.

Завдання 2. Провести групування банків за рівнем капіталу на визначеному сегменті ринку.

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: 1, 2, 7, 8, 10, 11, 23, 30, 35-37.

Питання для самоконтролю

1. Мета, завдання і інформаційне забезпечення аналізу пасиву балансу банку.
2. Загальна оцінка динаміки, складу і структури пасивів банку.
3. Напрями та завдання аналізу власного капіталу банку.
4. Методика розрахунку власного капіталу банку згідно з чинною інструкцією НБУ.
5. Аналіз структури та окремих складових власного капіталу.
6. Система показників, що застосовуються при аналізі статутного капіталу.
7. Фактори та причини зміни статутного капіталу.
8. Аналіз резервного капіталу, спеціальних фондів, резервів і нерозподіленого прибутку банку.
9. Коефіцієнтний аналіз власного капіталу банку.

Тема № 3. Аналіз зобов'язань банку

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен

конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо)

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядались на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен знати оцінку раціональності фактичної структури пасивів з погляду забезпечення прибутковості та стабільності роботи банку, а з іншого - визначення шляхів оптимізації структури банківських ресурсів та напрямків їх ефективного розміщення.

Завдання 1. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання. Економічна сутність зобов'язань банку. Класифікація зобов'язань банку.

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: 1, 2, 7, 8, 10, 11, 23.

Питання для самоконтролю

1. Економічна сутність зобов'язань банку, завдання аналізу та його інформаційна база
2. Аналіз динаміки та структури зобов'язань банку
3. Класифікація зобов'язань банку
4. Аналіз структури зобов'язань банку
5. Аналіз строкових депозитів
6. Аналіз депозитів до запитання
7. Аналіз використання міжбанківського кредиту у формуванні ресурсів банку
8. Аналіз ефективності формування та використання банківських ресурсів

Тема № 4. Аналіз кредитних, інвестиційних та операцій з цінними паперами

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо)

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядались на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен знати фактичну структуру активів банків та джерела їх формування задля подальшого збалансування в бік ефективного управління.

Завдання 1. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Аналіз диверсифікації кредитних вкладень.
2. Аналіз дотримання банком нормативів кредитного ризику.
3. Групування статей активу балансу за суттю банківських операцій, принципами ліквідності, дохідності, ризику

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: 1,2, 3, 7-12, 14, 20, 23.

Питання для самоконтролю

1. Зміст, мета і завдання аналізу *активів банку* та його інформаційне забезпечення. Аналіз динаміки, складу і структури активів банку. Аналіз якості активів.. Методика розрахунку суми проблемних кредитів.
2. Аналіз *кредитного портфеля* банку. Аналіз структури кредитного портфеля за термінами надання кредитів, економічними контрагентами, галузями економіки, характером забезпечення, термінами погашення. Аналіз диверсифікації кредитних вкладень.
3. Аналіз *руху кредитів*. Розрахунок коефіцієнтів надання та погашення кредиту. Аналіз *оборотності кредитів* та тривалості одного обороту кредитів. Аналіз погашення наданих кредитів.
4. Аналіз якості кредитного портфеля з погляду *ризиків*. Класифікація кредитів за групами ризику. Аналіз забезпеченості кредитів за видами забезпечення. Аналіз дотримання банком нормативів кредитного ризику.
5. Аналіз якості кредитного портфеля банку з погляду захищеності від *можливих втрат*.
6. Аналіз *ефективності* кредитних операцій банку. Система оціночних показників ефективності та дохідності кредитних операцій. Аналіз доцільності вкладень у кредитні операції з погляду ризику та дохідності.
7. Аналіз *фінансових інвестицій* банку. Аналіз структури і динаміки операцій банку з цінними паперами. Аналіз дохідності та прибутковості операцій з цінними паперами.
8. Аналіз *нефінансових інвестиційних активів* банку. Аналіз матеріальних і нематеріальних інвестиційних активів.

Тема 5. Аналіз валютних операцій та банківських послуг

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо)

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядались на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен знати структуру валютних операцій за видами валют та особливості окремих нетрадиційних банківських послуг.

Завдання 1. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання.

Структура валютних операцій за видами як конвертованих так і неконвертованих валют.

Завдання 2. Особливості гарантійних, трастових, консультаційних послуг.

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: 1,2, 3, 7-12, 14, 20, 23.

Питання для самоконтролю

1. Аналіз валютних операцій банку.
2. Аналіз динаміки й структури валютних операцій банку.
3. Аналіз валютних доходів та витрат.
4. Поняття закритої та відкритої валютної позиції. Аналіз дотримання основних нормативів відкритої валютної позиції банку.
5. Методика аналізу ефективності валютних операцій.
6. Аналіз нетрадиційних банківських операцій та послуг: факторингу, лізингу, агентських, гарантійних, трастових, консультаційних та інших послуг.
7. Аналіз інших активів.

Тема № 6. Аналіз доходів і витрат банку, прибутку та рентабельності

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо)

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядалися на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен знати методичні підходи до аналізу доходів та витрат банку. Знати суть аналізу фінансових результатів діяльності комерційного банку, методи аналізу фінансових результатів, визначення основних показників, що характеризують прибутковість банківської установи.

Завдання 1.

За даними балансу конкретного банку визначити резерви збільшення доходу банку, здійснити факторний аналіз витрат банку та розробити заходи щодо скорочення витрат та збільшення доходів.

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: 2, 3, 6, 10, 14, 18, 21, 28, 34, 35.

Питання для самоконтролю

1. Зміст, завдання та інформаційні джерела аналізу доходів і витрат банку.
2. Класифікація доходів банку. Аналіз динаміки та структури банківських доходів. Аналіз відносних показників дохідності банку. Факторний аналіз доходів банку. Визначення резервів збільшення доходу банку.
3. Класифікація витрат банку. Аналіз динаміки і структури витрат банку. Аналіз відносних показників витратності. Факторний аналіз витрат банку.
Розробка заходів щодо скорочення витрат та збільшення доходів.

4. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу *фінансових результатів* діяльності банку. Загальна схема аналізу банківського прибутку. Аналіз структури та динаміки прибутку. Методика розрахунку «точки безбитковості» роботи банку.
5. Стратегічний аналіз фінансових результатів діяльності банку.
6. Визначення резервів збільшення прибутку та розробка заходів для їх мобілізації. Аналіз розподілу прибутку.
7. Показники відносних показників прибутковості (*рентабельності*) діяльності банку: дохід на активи, дохід на капітал, чистий спред, чиста процентна маржа, співвідношення іншого операційного доходу до загальних активів, чистий операційний дохід до загальних активів, чиста операційна (чи посередницька) маржа.
8. Аналіз впливу *факторів* на зміну показників прибутковості.
9. Поняття та показники *ефективності* діяльності банку. Аналіз ефективності діяльності працівників банку. Аналіз прибутковості окремих банківських продуктів, клієнтів, ринків.

Тема № 7. Аналіз ліквідності

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо)

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядались на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен знати методи управління, регулювання та нагляду за ризиком ліквідності.

Завдання 1

За даними балансу конкретного банку проаналізувати ліквідність за методом коефіцієнтів та дотримання банком нормативів ліквідності. Зробити висновки.

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: 2, 5, 11, 12, 14, 18, 35-37.

Питання для самоконтролю

1. Економічна сутність ліквідності банку та її значення в банківській діяльності. Законодавчо-нормативні вимоги щодо ліквідності банку. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу ліквідності банку. Фактори, що впливають на рівень ліквідності банку.
2. Ризик ліквідності. Аналіз нормативів ліквідності та часткових показників ліквідності.

3. Система показників ліквідності, методика їх визначення та порівняльний аналіз. Аналіз ліквідності за методом коефіцієнтів. Аналіз дотримання банком нормативів ліквідності.
4. Аналіз ресурсної бази і активів банку з позиції ліквідності. Оцінка впливу трендових, циклічних, структурних, сезонних та інших чинників на ліквідність банку.
5. Аналіз розриву ліквідності банку.
6. Аналіз потреби банку в ліквідних засобах. Вплив обов'язкового резервування коштів на кореспондентському рахунку в НБУ на рівень ліквідності банку. Аналіз стану і контроль за дотриманням обов'язкових резервів.

Тема № 8. Аналіз банківських ризиків

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо)

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядались на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен знати сучасні погляди на розуміння сутності ризиків банківської діяльності, бути ознайомленим із основними підходами до визначення процесу аналізу банківських ризиків.

Завдання 1. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Основні вимоги НБУ щодо прямих інвестицій, які здійснюють банки. Подати коментарі щодо доцільності таких вимог.
2. Суть і управління процентним ризиком на основі GAP-менеджменту та доцільність такого підходу для банку.

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: 2,6, 8, 10, 12, 16, 21, 35-37.

Питання для самоконтролю

1. Загальна характеристика банківських ризиків, їх класифікація і методи розрахунку. Зовнішні і внутрішні ризики банківської установи.
2. Аналіз і управління основними банківськими ризиками.
3. Суть *кредитного ризику*, класифікація кредитних ризиків і фактори, які формують їх рівень. Структурний аналіз кредитного портфеля з позиції кредитного ризику. Факторний аналіз кредитного портфеля на предмет ризиковості в цілому. Управління кредитним ризиком: визначення економічних нормативів, цінова політика, формування резервів.
4. Аналіз і управління *валютним ризиком*. Суть валютного ризику і його різновиди. Методи управління валютним ризиком.
5. Аналіз і оцінка *інвестиційного ризику*. Основні ризики інвестиційної

діяльності. Основні вимоги НБУ щодо прямих інвестицій, які здійснюють банки. Порівняльний аналіз дохідності різних видів цінних паперів.

6. Аналіз *процентного ризику*. Суть і управління процентним ризиком на основі GAP-менеджменту. Аналіз загального розміру банківських ризиків.

Тема № 9. Аналіз фінансової стійкості і надійності банку

Зміст самостійної роботи (по кожній темі викладач повинен конкретизувати самостійну роботу студента, чітко зазначити завдання, які він ставить перед студентом, план виконання завдань тощо)

Під час розгляду теоретичного матеріалу слід повторити основні категорії та поняття, які розглядались на лекції, потім доцільно перейти до роботи з рекомендованою літературою та нормативно-законодавчими актами. У результаті вивчення теми студент повинен знати суть фінансової стійкості та факторів, що на неї впливають, розрахунок показників фінансової стійкості.

Завдання 1. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Опрацювати питання: поняття регулятивного капіталу та узагальнена оцінка фінансового стану банків на основі системи CAMEL. Навести приклад на основі роботи конкретного банку.

Джерела літератури до виконання самостійної роботи: 2, 5, 6, 10, 15, 21, 32, 35-37.

Питання для самоконтролю

1. Поняття фінансової *стійкості* банку. Система показників фінансової стійкості: коефіцієнт надійності, коефіцієнт фінансового важеля, коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів, коефіцієнт захищеності власного капіталу, коефіцієнт маневрування та інші.
2. Основні нормативи, що регулюють достатність банківського капіталу. Поняття регулятивного капіталу.
3. Поняття *надійності* банку. Підходи до оцінки надійності банку.
4. Суть і різновиди рейтингових оцінок діяльності банку.
5. Узагальнена оцінка фінансового стану банків на основі системи CAMEL.
6. Визначення сукупного рейтингу банку.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

№ з/ п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу
<i>Критерії оцінки практичних занять (СРС)</i>		
	Розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; опрацювання необхідних нормативно-правових актів; використані матеріали періодичних наукових видань; посилання на опрацьовані джерела при висвітленні питань; використані матеріали з практики роботи банківських установ.	5
	Порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено одного з перелічених пунктів указаних вище	4
	Робота недостатньо обґрунтована, неповна; використані матеріали лише підручника.	3
	Робота виконана не в повному обсязі; використані матеріали лише підручника.	2
	Самостійна робота не виконана	0-1